

ΤΑ ΦΛΕΓΟΝΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΕ Ο ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟΣ ΕΛΛΗΝ ΠΟΙΗΤΗΣ;

(Συνέχεια της απαντήσεως του Έπτανησίου σεφέου Νικ. Κονεμένου)

H'.

ΙΑ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν μπορεῖ κανένας να είναι ἀμύδοις να κρίνῃ για τὰ διάτι του ἔσημον. Κατὰ μέρος τὴν διεζοδοτήσαται καὶ τὴν περιτολογία, τὰ ἐλατούματα ποὺ σὲ αὐτὰ ζετεῖν κατόπιν θα κάποιον βαθμὸν θεὶ τῷ Μαρούσι, γενικοὶ ἐλάτουμα μὲ σάνιν τξαφορτίτων ἀλλού πονητῶν μας, καὶ μάλιστα τῶν νεωτέρων, εἶνε ή ἀρέσκει καὶ βιασμένη καὶ παχαγαή έχησαν καὶ παραστατικοὶ ιδεοντες καὶ εἰδόντες (εἰς αέτῳ συνήδονας κοιταστούς καὶ ἄποικους καὶ κακόπιχο), ποὺ εἶνε ή κοντές ή ἀλλότεροι, γυναικείους καὶ φραγμένες οχι μόνον ἀπάνω στὸν ίδρον μας πλανήτη, ἀλλὰ καὶ σὲ ξενοπλάνητες, καὶ ποὺ κάνει νὰ μοιάζουν τὰ προσώπου τοῦ πισθίατος που τῆς φαντασίας, τὰ προσωπισμανία νὰ μᾶς τερούτων καὶ νὰ μᾶς προπορεύονται, μὲ ἀγορύριον λόγογρον Σερούς καὶ μισοκαυμένους ή μὲ κατόπινθαρέστωμένα, ποὺ νά μάς πάντα στενοχώρια καὶ τρόμος νά καττάζουν. Καὶ ἂν μέσα σὲ τέτοια δυστυχία καὶ κακομοιά, θήθει βροχή ποιῶντας ποὺ καὶ κακιάν προσανίνει, ή κάνει ἀγνοιολόνθιον, τὰ διάτα γράμματα καὶ ίδιους στὴν στιγμογραφία καὶ ποιησι, ἀπὸ τὸν καιρὸν τῶν διόν Σούτουν, τοῦ Ρωμαϊκοῦ, τοῦ Ζαλούσσωτα κλπ., ἔχουναι διασθοδοχήσιεν. Οζ καὶ ταῦτα εἴμαστε ποὺν πάνω, ἀλλὰ τόρων εἴμαστε περισσότερο. Τὰ ἔργα ἐκτίναγμάς της ἑτούμων, ἔχωντας τὰ μισθοῦ καὶ μέτρων ἀτίκες τῶν προσωπισμάτων, ησαν ἀπλές ἀνόρθιες καὶ ἀστράπης, ποὺ μᾶς προδενόντας κακωποῦντο καὶ ἀρδεάς τοπία τῶν τημερανών εἶνε τέρατα, ποὺ μᾶς προσένοντας φύση καὶ ἀπελπούσα. Ο Βαλανούσης ἀπὸ τὸ ένα μέρος τὰ εὖλοι λόγοι, ἀλλοι σπινγγογόνοι ἀπὸ τὸ ἀλλο ίδρον, καὶ τοὺς δὲν

είνε καὶ νῦ εἶτα ἀδόμα καὶ ἔνας ἐχθρός μας, καὶ ποὺ εἰν τράγια δε-
τερούντων τὸ να θέλησουμε νὰ μαθώμε τὸ ονομά τοῦ. Τὸ ἄνταλι καὶ
γά τὸν ίδιο λόγο, δὲν πρέπει νὰ δείχνουμε καὶ ποὺ λιγάντερο νὰ ἐ-
πικυρώμε καὶ ουστανίσουμε, καθὼς τὸ κώνιον ὅποι σεβασμός, ἔνα έργο, πά-
να μήρια γιατί. Ἐναντίου της γνώμης καὶ πεπονθήσεως μας καὶ γά-
μονον τὸν λόγον που ὁ συγγραφέας εἶνε γνωστός μας καὶ εἶνε φίλος
μας καὶ να γνώματε μὲ τοῦτο διαπλούο καζοὶ καὶ δύσκολον φιδεῖς
καὶ διαμορφεῖς. Στὴν τέχνη καὶ στην ἐπιστήμη πρέπει νὰ γίνεται φα-
νερὴ ἡ ἀλήθεια καὶ δῆμι να κορίβεται ἡ νῦ παραμορφώσθειν ἢ νὰ ἀντι-
καταστανείται μὲ τὸ ψέματα, καθὼς συμβαίνει στην πολιτική, κακὴ ὡς
καὶ ἔκει, ἀλλὰ ἐδόμ πολὺ πεισθετέρο. Καὶ σεβουμένοι καὶ δείχνοντας καὶ
διολγούντας την ἀλήθεια, δείχνοντας μὲ τοῦτο πῶς ἀγάπανταν καὶ σεβο-
μαστε τὴν τέχνη καὶ τὴν ἐπιστήμη καὶ μιτρε μέσαν τὸν γάμονταν νὰ είναι καλῶς
καὶ ἀληθινῶς τεχνήτης καὶ ἐπιστήμονας ἔτεινος, ποὺ στὴν τέχνη καὶ
στὴν ἐπιστήμη, για ὅποιο λόγο καὶ ἀν ἥδεί, είνε, κρίβει ἡ παραμο-
ρφωνται τὴν ἀλήθεια. Καὶ γά νῦ γνωστὸν στὸ προκειμένο καὶ κατέβεστε
πόσο διαφέρουν ἡ ὄρεξης ἢ ἀναντίσθετο σὲ ἀλλο. Κάποιος, ἔκει
στὸ «Ἀστοῦ, ἐκφράσει τὴ γνώμη ποὺ τὸ μαρτυρόμα τοῦ Μαρκοῦ
εἶν ὁ «Οὐραζ», ἐνώπιον την κατοικη τὴν ιδεὴν μιαν ἐκεῖνον δῆν ἔγινε ἀπὸ
τὴ κατοτεα ἐργα τοῦ Μαρκοῦ για πεισθετέρω ἀπὸ ἔναν λόγο καὶ
διεθωμ ἀντέρο, καὶ προποι ἔνα ποιητικὰ τον σ ὅπτω δέκα σπί-
ζους, ποὺ είχα ἀπαντήσει μια φορά σὲ κάποιον ἐργαμένο καὶ ποὶ ἐπ-
γράψατο την «Ἡ Ἐλεοποιίν». Σὲ ἔνα διαγώνιανα δὲ δίδα τὸ βρα-
βεῖο σ' αὐτὸ τὸ ποιητικά, κατὰ πρωτηποὶ τον «Οὐραζ». «Ως κι ὁ
«Οὐραζ» εἶχε βεβαῖν ὁργά στηγονγά καὶ ζεβεῖς καλές, ἀλλὰ τοτα
δὲν εἶν ὑπερτη για μένυ γρεμάτω καὶ κάτι ἄλλο, ποὺ, κατὰ τὴ γνω-
μη μοι, λετεῖ.

Ἐπειδὴ μετόχην Λασκαράτον, καὶ Σουρῆν ὑπέλαβε κατόν τιναλγία καὶ ἐπειδὴ ὁ Σουρῆς θεωρεῖται γενναῖος, γενναῖος κακαῖν ίσως ἔξαρστος, σὰν ὁ πρόθυτος καὶ σατυρώδος ποιῆτης μας, διὸ οὐδὲ συμπλακεῖται νόν ἔχριστον καὶ τῇ δικῇ ιου τῇ γράμμῃ, ποὺ εἶνε κάποιος διαφορετικός· Ὁ Σουρῆς μπορεῖ νά υπερβαίνει τὸν Λασκαράτο σὲ ἐπευρυτούτην καὶ σὲ εἰ-
ζολία νά κάνει στίχους, ἀλλά γιά τη σα-
τυρική ίδειν καὶ γιά την τέχνην δια-
λαγάτος είνε πολὺ ανάτορος· Ὁ στίχος τοῦ
Σουρῆς είνε σχετικώς καλός ἐξενός τοῦ
Λασκαράτον ωδῶν εἴναι τέλεος· καὶ μάνον
στις ἐπιτυχημένες ὁμοιοπαταζήσεις δύνονται
χρέοις οἱ διον καὶ ίσως νά υπερβαίνει ὁ
Σουρῆς τὸν Λασκαράτο· Ὁ Σουρῆς ἔχει
τὸ ἔλαττονα καὶ αὐτὸς νά είνε πολύλογος
καὶ περιπολόδογος, βιωτοποτικός, είνε ψυ-
πορευόμενος νά γινεται καθε φροντίδα τοῦ εὐ-
τοι τοῦ καλά καὶ κακά με διτά πτάσαι, ἀκό-
μα καὶ μὲ πανορμανισμού του, τοντάζοστον
μὲ λίγη εὐχαριστίστοι του. Για τούτο νά
αστειότητες τοῦ δέν είνε πάντα μήτρα πρό-
της, μήτρα έπειτας ποιότητης ουγκάνης εἰ-
δώστες· καὶ η περισσή ἐνδιατομή σ' εἰ-
τές, τις κάνει νά είνε ἀπόνια ἀνοτότερες. Γιά τὸν ίσογόνων αὐτὸν ἐγώ
δὲν ἔχω τὴν ἴπποναν νά τὸν διαβάζω καὶ δὲν τὸν διαβάζω, παρα στα-
νιώτατα καὶ δόταν μὲ ἴπποργοσεις κανένας φίλος. Κάποτε είνε πολὺ¹
νόστιμος. Μού ἔχουν μείνει εντικοπεύοντες στη μνήμη διο του μικροί στί-
χοι, ποὺ μὲ είλεγε κακεῖ νά γελάστο καὶ ποὺ μ' αὐτοῖς είλε γαραγτη-
σει τὸν Λασκαράτο καὶ τὸν Πολύλα :

Λασκαράτος, γέρο - γάτος.
Πολυλάς, σοφός μπελάς.

Μὲ τὸν πρῶτο στίχο, σὲ δὺν μονάχες λέξεις, ἐπαρμόστησε καὶ τὸ ἐ-
χωτεροῦ Δαλαγκατών καὶ τὴν πολυτείρι του. Μὲ τὸν δεύτερο,
δὲ δύν αὔλες λέξεις, ἐπαρμόστησε τῇ στενωχώρᾳ τους δύν τοῦ Πολυνίας
θὰ θέλησε, ὑπόθετο, κάποτε νὰ τὸν δώσῃ συμβούλες καὶ μαθήται.

Χαρακτηριστικός απότελει, μέσα συνοπτικά, ο εξοδομαζωτής. Σύν σατιρικούς, φάνεται να μην έχει τελείως γολή και τοπο τέλος είναι ένα προτερημένη τού πονηρή του Συνογή είναι μάλιστα, που δύο γελάεις και ποτε δέν ταράζεται με λίγη γολή διως, που νύ ξέρει νά την περιοιδητική, ξενοτας το κνέμα του την εφιάλτη, που δέν τον αρνούνται, θέτει μερούντες ίπας να διακριθή σε άλλη είδος σάτυρας, πρωτοφανέστερης ήχη της παραγόντος, αλλά για λίγους άνωτερους. Εμείς ξέρουμε και τό ξητημα τό μετρικό, ξητημα που δύνηται νά πηκθήσει στην φύση και ποτο τό επισάξιμη, εμείς, καθώς είχαμε είσαξει κι' επινό της γίλωσταν. Τό σύστημα τό δικό μας της μεταρρύθμισης είναι κατό πρώτο λόγο τό ίδιο ξέσκεν τον 'Ιατλόν, 'Ιατανόν. 'Αγγύλον, Γερμανόν κλπ. Οι Γάλλοι μόνον κάτι ούρο διαφέρουν, έπειδη και ή γλώσσα τους διαφέρει. Και τοπο τό άναγνονται ο λαός μας και το δείχνει σε όλα τα δημοτικά ιστιατα, μάτο τὸν καρφο που είγε καθη δη ή γραμμα πονηρά

ΣΤΟ ΠΡΟΣ ΕΧΕΣ : Ἡ συνέγεια.